

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет фармацевтичний
Кафедра іноземних мов

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Латинська мова»

Обсяг курсу	90 годин / 3 кредити ECTS
Семестр, рік навчання	I курс / 1, 2 семестри
Дні, час, місце	Згідно з розкладом, навчальні кімнати кафедри іноземних мов – вул.Пастера, 2.
Викладачі	1. Копіца Євгенія Петрівна – <i>к. пед. н., доцент.</i> 2. Нетребчук Любов Миколаївна – <i>старший викладач.</i> 3. Скуратова Тамара Федорівна – <i>старший викладач.</i> 4. Самойленко Тетяна Олександрівна – <i>старший викладач, завуч кафедри.</i> 5. Толкачова Наталія Дмитріївна – <i>старший викладач.</i> 6. Пислар Тетяна Петрівна – <i>старший викладач.</i> 7. Бермас Любов Іванівна – <i>старший викладач.</i>
Контактний телефон	(048) 753-07-17
e-mail	odmedinyaz@onmedu.edu.ua
Робоче місце	Кафедра іноземних мов; вул.Пастера, 2, м. Одеса
Консультації	Консультації відбуваються по суботах з 9:00 до 14:00 відповідно до затвердженого графіка. На період дії карантину – on-line Zoom).

КОМУНІКАЦІЯ здійснюється за допомогою e-mail odmedinyaz@onmedu.edu.ua; а також за допомогою месенжерів Viber та Telegram.

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Предметом дисципліни є латинська мова та основи фармацевтичної термінології.

Пререквізити курсу: англійська мова, українська мова, біологія, хімія.

Постреквізити курсу: фармакологія, англійська фармацевтична термінологія.

Мета курсу. Навчальна дисципліна «Латинська мова» формує професійно-орієнтовані комунікативні компетентності та закладає основи знань з фармацевтичної термінології з перспективою їх подальшого використання у професійній діяльності.

Завдання дисципліни:

- формування здатності розуміти фармацевтичні терміни;
- формування вміння свідомо користуватися фармацевтичною термінологією.

Очікувані результати

В результаті вивчення дисципліни студенти повинні знати:

- граматичний матеріал;
- близько 1000 лексичних одиниць та основних словотворчих елементів, що використовуються у фармацевтичних термінах;
- морфологічні способи утворення термінів;
- стандартні рецептурні вирази;
- основні правила оформлення латинської частини рецепта;
- етимологічні характеристики частотних відрізків, які вживаються в назвах лікарських препаратів.

Студенти повинні вміти:

- перекладати фармацевтичні терміни з латинської на рідну мову та навпаки;
- утворювати фармацевтичні терміни;
- вести ділову документацію латинською мовою;
- правильно оформляти латинську частину рецепта;
- користуватися латинською фармацевтичною термінологією у професійному спілкуванні.

ОПИС КУРСУ

Форми і методи навчання

Курс буде викладений у формі практичних занять (60 годин) та самостійної роботи студентів (30 годин). Під час викладання дисципліни будуть використовуватися наступні методи навчання: словесні методи (розповідь, бесіда, інструктаж, самостійна робота з підручником), практичні методи (вправи, тестові завдання), наочні методи (мультимедійні презентації, таблиці, схеми).

Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Фонетика. Вимова голосних, приголосних, буквосполучень. Наголос. Довгота та короткість голосних. Особливості наголосу у словах грецького походження.

Тема 2. Дієслово. Чотири дієвідміни. Основа теперішнього часу. Основні форми. Наказовий спосіб. II особа однини та множини.

Тема 3. Іменник. I відміна іменників. Грецькі іменники I-ої відміни. Неузгоджене означення. Модель назв настоянок. Прийменники та сполучники, що вживаються у фармацевтичній термінології.

Тема 4. Дієслово. Praesens indicativi activi et passivi дієслів. Дієслово «esse». Порядок слів у латинському реченні. Умовний спосіб дієслова. Особливості вживання дієслівних форм Coniunctivus в рецептурі. Дієслово «fio, fieri».

Тема 5. Рецепт. Частини рецепту. Граматична структура побудови рецептурного рядку. Простий та складний рецепт.

Тема 6. Іменники II-ої відміни. Особливості відмінювання іменників середнього роду. Винятки щодо роду іменників II-ої відміни.

Тема 7. Систематизація та закріплення граматичних моделей термінів.

- Тема 8. Тривіальні назви лікарських засобів. Грецько-латинські частотні відрізки у назвах препаратів. Номенклатура вітамінів та полівітамінних комбінованих препаратів, гормональних і ферментних препаратів.
- Тема 9. Прикметник. Граматичні категорії прикметника. Дві групи прикметників. Прикметники I-ої групи. Алгоритм узгодження прикметників з іменниками.
- Тема 10. Утворення назв лікарських засобів за фармакологічною дією. Основні суфікси прикметників I-II відмін.
- Тема 11. Дієприкметники минулого часу пасивного стану. Назви сироваток, вакцин і анатоксинів.
- Тема 12. III відміна іменників. Визначення роду, основи та типу відмінювання. Іменники чоловічого роду III-ої відміни. Винятки з правил про рід.
- Тема 13. Іменники жіночого роду III-ої відміни. Винятки з правил про рід.
- Тема 14. Іменники середнього роду III-ої відміни.
- Тема 15. Особливості відмінювання грецьких рівноскладових іменників жіночого роду на *-sis*.
- Тема 16. Систематизація та закріплення граматичних моделей термінів. Афоризми.
- Тема 17. Прикметники III-ої відміни. Відмінювання, узгодження з іменниками. Основні суфікси прикметників III-ої відміни.
- Тема 18. Прикметники III відміни в ботанічних назвах та в назвах лікарських засобів. Фразеологізми.
- Тема 19. Дієприкметники теперішнього часу активного стану. Відмінювання. Назви інгредієнтів складного рецепту. Фармацевтичні фразеологізми.
- Тема 20. Хімічна номенклатура. Назви хімічних елементів, кислот, оксидів та основ. Грецькі числівникові префікси в хімічній номенклатурі.
- Тема 21. Назви солей. Назви кислотних та вуглеводневих радикалів. Назви складних ефірів.
- Тема 22. Словотворення. IV- V відміна іменників. Відмінювання. Фармацевтична фразеологія. Особливості вживання іменника «*species*». Фармацевтична фразеологія.
- Тема 23. Систематизація та закріплення граматичних моделей термінів.
- Тема 24. Біномінальна ботанічна номенклатура. Граматичні моделі ботанічних назв. Назви алкалоїдів і глікозидів.
- Тема 25. Ступені порівнення прикметників. Неправильні ступені порівнення.
- Тема 26. Словотворення. Прислівник.. Ступені порівнення прислівників. Найменування порошків за ступенем подрібнення. Числівники. Займенники. Спеціальні вирази з займенниками у фармацевтичній термінології.
- Тема 27. Скорочення в рецептах. Найважливіші рецептурні скорочення.
- Тема 28. Латинська номенклатура вітчизняних лікарських форм. Тверді, м'які та рідкі форми ліків. Оформлення рецептів на тверді лікарські засоби.
- Тема 29. Систематизація відомостей про прийменники. *Gaudeamus*.
- Тема 30. Диференційний залік

Перелік рекомендованої літератури

Основна:

1. Латинська мова та основи фармацевтичної термінології: підручник / Л.Ю. Смольська, В.Г. Синиця, Дз.Коваль-Гнатів та ін.; за ред. Л.Ю.Смольської. — К.: ВСВ «Медицина», 2016. — 352 с.
2. Латинська мова та фармацевтична термінологія: методичні вказівки до практичних занять студентів I курсу (Спеціальність – 226 «Фармація») / упоряд. Нетребчук Л. М., Копіца Є. П., Самойленко Т.О. – Одеса : ОНМедУ, 2020. – 159 с.
3. Латинська мова та фармацевтична термінологія: методичні рекомендації для самостійної роботи студентів I курсу при вивченні латинської мови та основ фармацевтичної термінології (Спеціальність – 226 «Фармація») / упоряд. Нетребчук Л. М., Копіца Є. П., Самойленко Т.О. – Одеса : ОНМедУ, 2020. – 141 с.

Допоміжна:

1. Ілюстрований медичний словник Дорланда: у 2 т./Гол. ред. П. Джуль, Б. Зіменковський. – [укр. Пер. 29-го амер. вид.]. – Львів: Вид. дім «НАУТІЛУС», 2003. – Т.1. – 2003. – с. 1 – 1354; Т. 2. – 2003. – с. 1355 – 2688.

ОЦІНЮВАННЯ

Критерії оцінювання поточної навчальної діяльності студента

Поточний контроль передбачає 100% опитування студентів з обов'язковим оцінюванням всіх складових елементів заняття – усного опитування, тестового контролю, письмового контролю. Оцінювання успішності вивчення кожної теми дисципліни виконується за традиційною 4-х бальною шкалою.

Відмінно (“5”) - Студент вільно читає і пише латинською мовою, проводить морфологічний аналіз латинської лексики в межах граматики дисципліни релевантної теми; правильно відповів на 90-100 % тестів. Свідомо користується фармацевтичною термінологією.

Добре (“4”) – Студент розуміє граматичний матеріал та знає лексичний матеріал релевантної теми; правильно відповідає на 80-89% тестів. Правильно перекладає з української мови латинською та з латинської українською фармацевтичні терміни.

Задовільно (“3”) - Студент правильно відповів на 70-79% тестів. Перекладає зі словником елементарні фахові терміни, розуміючи їхню граматичну структуру.

Студент перекладає фармацевтичні терміни на латинську мову з помилками, або неповністю знає лексичний мінімум попередніх занять. Виконує практичні завдання не повністю.

Незадовільно (“2”) - Студент відповів на менше, ніж 70% тестів. Студент може розпізнавати та читати лише окремі вивчені слова, писати вивчені слова та словосполучення. Не розуміє змісту матеріалу, не знає матеріалу попередніх тем, не відповідає на питання. Під час виконання вправ студент робить значні, грубі

помилки. Студент не знає лексичний мінімум попередніх занять, не виконує завдання.

Наприкінці вивчення дисципліни поточна успішність розраховується як середній поточний бал, тобто середнє арифметичне всіх поточних оцінок за традиційною шкалою, округлене до двох знаків після коми.

Підсумковий контроль засвоєння (диференційний залік) здійснюється по завершенню вивчення дисципліни. До підсумкової атестації допускаються лише ті студенти, які не мають академічної заборгованості і їх середній бал за поточну навчальну діяльність становить не менше 3,00.

Оцінка успішності студента з дисципліни є рейтинговою і виставляється за багатобальною шкалою як сума балів за поточний та підсумковий (кінцевий) контроль знань і має визначення за системою ECTS та шкалою, прийнятою в Україні.

Сума балів з дисципліни за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою
Від 170 до 200 балів	Відмінно (A) (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
Від 155 до 169 балів	Дуже добре (B) (вище середнього рівня з кількома помилками)
Від 140 до 154 балів	Добре (C) (в цілому правильне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
125-139	Задовільно (D) (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
111 (min) - 124	Достатньо (E) (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
60-110	Незадовільно (FX) (з можливістю повторного складання)
1-59	Незадовільно (F) (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)

Самостійна робота студентів

На самостійну роботу виносяться окремі теми з дисципліни, які повинні бути опрацьовані студентами. Під час самостійної роботи студент виконує домашні завдання, проводить підготовку до практичних занять, контрольних робіт і тестувань, може брати участь у наукових гуртках, конференціях, виконувати дослідницьку роботу, готувати наукові тези, доповіді, брати участь в олімпіадах, вікторинах, виготовленні наочності.

Контроль якості знань з тем СРС проводиться шляхом опитування та тестування під час практичних занять.

ПОЛІТИКА КУРСУ

Дисципліна «Латинська мова» передбачає проведення практичних занять, тому на кожному занятті студент повинен мати підручник і зошит, виконувати домашні завдання та демонструвати рівень засвоєння навчального матеріалу.

Відвідування занять є обов'язковим. Запізнення на заняття є небажаними. Взаємовідносини студентів в аудиторії повинні бути доброзичливі.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Згідно з Положенням про організацію освітнього процесу здобувачами вищої освіти в Одеському національному медичному університеті (2019 р.) студент, який пропустив заняття, має право протягом двох тижнів із дати пропуску їх відпрацьовувати без дозволу декана факультету незалежно від причин пропуску. Студент, який не ліквідував протягом двох тижнів пропуски занять, без дозволу декана факультету на заняття і відпрацювання на кафедрі не допускається. Студент, який пропустив заняття з поважних причин, отримує дозвіл на відпрацювання занять за індивідуальним графіком не більш, ніж одного заняття на день. Заняття вважається відпрацьованим, якщо студент отримав позитивну оцінку. Пропущені практичні заняття відпрацьовуються відповідно до графіка відпрацювань кафедри: протягом семестру – двічі на тиждень (у робочий день з 14.30 до 16.00 та суботу – день відпрацювань і консультацій з 9.00 до 13.00). Протягом семестру в робочий день відпрацьовується не більше одного заняття, в суботу – всього не більше трьох. Студент, який без поважної причини своєчасно не виконав навчальну програму в повному обсязі на кінець семестру має право виключно за дозволом декану факультету ліквідувати поточну академічну заборгованість після його закінчення в межах екзаменаційної сесії. Після закінчення семестру відпрацювання на кафедрах проходять щоденно. Студент має право відпрацювати не більше трьох занять в день. Термін ліквідації поточної академічної заборгованості не пізніше, ніж за 2 дні до початку повторного перескладання іспитів відповідно до графіка перескладань, затвердженого ректором. Студент зобов'язаний перескладати незадовільні оцінки з дисципліни, якщо середній бал його поточної успішності не досягає мінімального рівня – 3,00, але не пізніше дня проведення підсумкового контролю. Підсумковий контроль з дисципліни – студент має право перескладати диференційний залік з дисципліни тільки три рази.

Політика щодо академічної доброчесності:

- дотримання норм законодавства
- самостійне виконання навчальних завдань
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, відомостей
- надання достовірної інформації про результати власної наукової діяльності

Мобільні пристрої. Під час проведення аудиторних практичних занять, а також контрольних заходів (диференційного заліку) використання мікронавушників, телефонів, смартфонів, планшетів заборонено.

Під час проведення дистанційного навчання в умовах особливого епідемічного режиму (адаптивний карантин) використовуються платформи Zoom і/або Microsoft Teams.

Поведінка в аудиторії. Поведінка в аудиторії під час проведення практичних занять має бути гідною студента медичного вишу. Студенти мають перебувати в навчальній аудиторії в медичних халатах і шапочках; під час проведення очних занять в умовах особливого епідемічного режиму (адаптивного карантину) – в правильно одягнених захисних медичних масках або респіраторах.